

1.4.2 Povinnosti hlavných účastníkov prepravy

POZNÁMKA 1: Jeden a ten istý podnik môže predstavovať niekoľko účastníkov, ktorým sú v tomto oddiele priradené povinnosti týkajúce sa bezpečnosti. Činnosti účastníka a zodpovedajúce povinnosti týkajúce sa bezpečnosti môže tiež prevziať aj niekoľko podnikov.

POZNÁMKA 2: O rádioaktívnom materiáli pozri tiež oddiel 1.7.6.

1.4.2.1 Odosielateľ

1.4.2.1.1 Odosielateľ nebezpečného tovaru je povinný podávať zásielky na prepravu v súlade s ustanoveniami RID. V zmysle oddielu 1.4.1 je najmä povinný:

- (a) presvedčiť sa, či je nebezpečný tovar klasifikovaný podľa RID a či je jeho preprava povolená;
- (b) predložiť dopravcovi údaje a informácie preukázateľným spôsobom, a v prípade potreby požadované prepravné doklady a sprievodné listiny (splnomocnenia, povolenia, oznámenia, osvedčenia, atď.) a dbať pritom najmä na požiadavky kapitoly 5.4 a tabuľky A kapitoly 3.2;
- (c) použiť len obaly, veľké obaly, veľké nádoby na voľne ložené látky (IBC) a nádrže (cisternové vozne, vozne so snímateľnými nádržami, batériové vozne, MEGC, prenosné nádrže a nádržkové kontajnery), ktoré sú schválené a vhodné na prepravu príslušných látok a sú označené predpísanými značkami podľa RID;
- (d) splniť požiadavky na vypravenie zásielky a na odosielateľské obmedzenia;
- (e) zabezpečiť, aby aj prázdne, nevyčistené a odplynované nádrže (cisternové vozne), vozne so snímateľnými nádržami, batériové vozne, MEGC, prenosné nádrže a nádržkové kontajnery) alebo prázdne nevyčistené vozne a kontajneri na prepravu voľne ložených látok boli v zmysle Kapitoly 5.3 označené veľkými bezpečnostnými značkami, bezpečnostnými značkami a značkami a že prázdne nevyčistené nádrže budú taktiež uzatvorené a utesnené tak, ako by boli plné.

1.4.2.1.2 Ak odosielateľ využije služby iných účastníkov prepravy (balič, nakladač, plnič atď.) musí prijať vhodné opatrenia, aby zásielka spĺňala požiadavky RID. V prípade podľa pododseku 1.4.2.1.1 písmen (a), (b), (c) a (e) sa však odosielateľ môže spoliehať na údaje a informácie, ktoré mu poskytnú iní účastníci prepravy.

1.4.2.1.3 Ak odosielateľ koná v mene tretej strany, táto odosielateľa písomne upozorní na nebezpečný tovar a dá mu k dispozícii všetky informácie a dokumenty, ktoré potrebuje na splnenie svojich povinností.

1.4.2.2 Dopravca

1.4.2.2.1 Dopravca, ktorý preberá na prepravu nebezpečný tovar v mieste vypravenia, sa musí v zmysle oddielu 1.4.1.:

- (a) presvedčiť, či je preprava nebezpečného tovaru podľa RID povolená,
- (b) presvedčiť, že všetky informácie predpísané v RID a týkajúce sa prepravovaného nebezpečného tovaru poskytol odosielateľ pred prepravou, že predpísaná dokumentácia priložená k prepravnému dokladu, alebo ak sa použili techniky elektronického spracovania dát (EDP) alebo elektronickej výmeny dát (EDI) namiesto papierovej dokumentácie, že údaje sú počas prepravy k dispozícii spôsobom, ktorý je prinajmenšom rovnocenný tomu, ktorý sa použil v papierovej dokumentácii;
- (c) vizuálne presvedčiť, či vozne a náklad nejavia žiadne zvonka viditeľné nedostatky, netesnosti alebo pukliny a či nechýba žiadne vybavenie, atď.;
- (d) presvedčiť, či **neuplynul dátum určený na ďalšiu** prehliadku pre cisternové vozne, batériové vozne, vozne so snímateľnými nádržami, prenosné nádrže, nádržkové kontajnery a MEGC;

POZNÁMKA: Nádrže, batériové vozne a MEGC sa však môžu prepravovať po uplynutí tejto lehoty za podmienok stanovených v odsekoch a pododsekoch 4.1.6.10 (v prípade batériových vozňov a MEGC, ktorých prvkami sú tlakové nádoby), 4.2.4.4, 4.3.2.3.7, 4.3.2.4.4, 6.7.2.19.6, 6.7.3.15.6 alebo 6.7.4.14.6.

- (e) presvedčiť, či vozeň nie je preťažený;
- (f) presvedčiť, či boli na vozňoch umiestnené predpísané značky, nápisy a oranžové tabuľky v zmysle Kapitoly 5.3;"
- (g) presvedčiť, že vybavenie predpísané v písomných pokynoch je na stanovišti rušňovodiča.

Toto všetko sa vykoná na základe prepravných dokladov a sprievodných dokumentov vizuálnou prehliadkou vozňa alebo kontajnera a prípadne nákladu.

Požiadavky tohto odseku sa považujú za splnené ak sa uplatní **oddiel 5¹ IRS 40471-3 ("Kontroly zásielok nebezpečného tovaru")**, vydané UIC.

1.4.2.2.2 Dopravca sa však môže, v prípadoch uvedených v pododseku 1.4.2.2.1 písmenách (a), (b), (d), (e) a (f) spoľahnúť na informácie a údaje, ktoré mu poskytli iní účastníci. V prípade 1.4.2.2.1 (c) sa môže spoľahnúť na údaje uvedené v „Osvedčení o ložení kontajnera/vozidla“ poskytnutom podľa 5.4.2.

1.4.2.2.3 Ak dopravca zistí v zmysle pododseku 1.4.2.2.1 porušenie požiadaviek predpisu RID, zásielku nesmie prepraviť, kým nebudú podmienky RID splnené.

1.4.2.2.4 Ak dopravca zistí počas prepravy porušenie, ktoré by mohlo ohroziť bezpečnosť prepravy, zásielku čo najrýchlejšie zadrží so zreteľom na požiadavky bezpečnosti dopravy, bezpečného umiestnenia zásielky a verejnej bezpečnosti.

V preprave sa smie pokračovať až vtedy, keď zásielka spĺňa príslušné predpisy. Príslušný(é) orgán(y) môže(u) udeliť povolenie na pokračovanie prepravy na vyššej časti prepravnej cesty.

Ak nemôžu byť podmienky splnené a pre zvyšnú časť prepravnej cesty nie je udelené povolenie, príslušný(é) orgán(y) poskytne(nú) dopravcovi nevyhnutnú administratívnu pomoc. To platí aj v tom prípade, keď dopravca tomuto(tým) orgánu(om) oznámi, že mu neboli odosielateľom oznámené nebezpečné vlastnosti tovarov prevzatých na prepravu a na základe uplatniteľného práva vzťahujúceho sa na prepravnú zmluvu si želá, aby bol tovar vyložený, zneškodnený alebo zbavený nebezpečenstva..

1.4.2.2.5 Dopravca musí zabezpečiť, aby prevádzkovateľ ním využívanej železničnej infraštruktúry, mal kedykoľvek počas prepravy rýchly a neobmedzený prístup k údajom o preprave, ktoré mu umožnia splniť požiadavky odseku 1.4.3.6 písm. (b).

POZNÁMKA: Spôsob poskytovania údajov sa stanoví v pravidlách používania železničnej infraštruktúry.

1.4.2.2.6 Dopravca poskytne rušňovodičovi písomné pokyny predpísané v oddiele 5.4.3.

1.4.2.2.7 Dopravca je povinný informovať rušňovodiča o naloženom nebezpečnom tovare a jeho pozícii vo vlaku predtým ako vlak začne svoju cestu. Ustanovenia tohto pododseku sa považujú za splnené pri uplatnení prílohy A a B² vyhlášky UIC 472 („Správa o brzdení a Súpis vlaku pre medzinárodné nákladné vlaky“).

1.4.2.2.8 Dopravca zabezpečí, aby informácie, ktoré majú byť sprístupnené subjektu zodpovednému za údržbu (ECM), buď priamo, alebo prostredníctvom prevádzkovateľa nádržkového/ cisternového vozňa, ako sú definované v článku 15 § 3 Dodatku G k COTIF (ATMF) a v Prílohe A k ATMF, obsahujú aj informácie o nádrži a jej vybavení.

¹ Vydanie IRS (International Railway Solution) platné od 1.januára.2023

² Vydanie vyhlášky UIC platné od 1.júla 2015

IRS 40471-3, Oddiel 5 Kontroly

([Dangerous goods | UIC - International union of railways](#))

Dopravca, preberajúci nebezpečný tovar v mieste odoslania skontroluje:

A. Či je tovar pripustený na prepravu podľa podmienok RID alebo dočasnej odchýlky v súlade s RID, oddielom 1.5.1.

Za týmto účelom je potrebné vykonať kontrolu súladu údajov uvedených v prepravnom doklade s údajmi v zozname nebezpečných tovarov (pozri kapitolu 3.2, Tabuľku A RID) prípadne s údajmi v dočasnej odchýlke a to:

- identifikačné číslo nebezpečnosti, ak je oranžové označenie/tabuľa predpísané/á podľa odseku 5.3.2.1 RID/ADR alebo ustanovenia 5.4.1.1.9 RID (vždy pri prepravách NT vo voľne loženom stave),
- UN - číslo, pred ktorým musia byť uvedené písmená „UN“ ,
- oficiálne pomenovanie látky alebo predmetu pre prepravu (*za oficiálne pomenovanie sa považuje tá časť textu z tab. 3.2-A RID, stl.2, ktorá je uvedená veľkými písmenami*). Toto musí byť doplnené technickým pomenovaním, uvedeným v zátvorkách, pokiaľ je predpísané osobitné ustanovenie **274, 318 alebo 398 podľa kapitoly 3.3. RID**,
- pre látky a predmety triedy 1: klasifikačný kód uvedený v kapitole 3.2 tabuľke A stĺpci 3b RID. Keď sú v kapitole 3.2, tabuľke A, stĺpci 5, RID uvedené iné čísla vzorov bezpečnostných značiek/veľkých bezpečnostných značiek ako čísla vzorov 1, 1.4, 1.5, 1.6, 13 a 15, musia byť tieto uvedené v zátvorkách za klasifikačným kódom,
- pre rádioaktívne látky triedy 7: číslo triedy 7,
- pre lítiové batérie s UN 3090, 3091, 3480 a 3481: číslo triedy 9,
- pre látky a predmety ostatných tried: čísla vzorov bezpečnostných značiek/veľkých bezpečnostných značiek, ktoré sú uvedené v RID, kapitole 3.2, tabuľke A, stĺpci 5, okrem značky pre posun podľa vzoru 13. Ak sú uvádzané viaceré čísla vzorov bezpečnostných značiek/veľkých bezpečnostných značiek, čísla nasledujúce za prvým číslom musia byť uvedené v zátvorkách. Pre látky a predmety, pre ktoré nie sú určené v RID, kapitole 3.2, tabuľke A, stĺpci 5, žiadne čísla vzorov bezpečnostných značiek/veľkých bezpečnostných značiek, má byť namiesto čísla vzoru bezpečnostných značiek/veľkých bezpečnostných značiek uvedené číslo triedy podľa stĺpca 3a tabuľky 3.2-A,
- skupina obalov, ak je priradená k látke, ktorá je vymenovaná v RID, kapitole 3.2, tabuľke A. Skupine obalov môžu predchádzať veľké písmena „SO“ alebo začiatkové písmena zodpovedajúce výrazu „skupina obalov“ v jazykoch použitých podľa ustanovenia 5.4.1.4.1 RID (PG- anglicky, VG- nemecky, GE – francúzsky).

Navyše, musí byť vykonaná kontrola, či je v prepravnom doklade uvedený počet a popis odosielaných kusov v súlade s ustanovením 5.4.1.1.1.e) RID.

Pri preprave podľa dočasnej odchýlky (*napr. multilaterálnej dohody RID*) podľa oddielu 1.5.1 RID musí byť v prepravnom doklade zapísaný odpovedajúci záznam v súlade s osobitnou dohodou, napríklad: „Preprava dohodnutá podľa oddielu 1.5.1. RID“ (napr. RID1/2019).

B. V súvislosti s RID 5.4.1.4.1 je krížikom označený stĺpec „RID“ v prepravnom doklade a

- sú priložené k prepravnému dokladu prílohy predpísané v RID (schválenie/súhlas príslušného úradu s prepravnými podmienkami pre určité látky a predmety triedy 1, 4.1, 5.2; opatrenia pre dopravcu pre látky triedy 7),) a či výbava predpísaná v písomných pokynoch je na stanovišti rušňovodiča
- pri preprave nebezpečných tovarov/nebezpečných odpadov v prepravnom reťazci zahrňujúcom námornú alebo leteckú prepravu je uvedený v prepravnom doklade záznam „Preprava podľa 1.1.4.2.1“, a prípadne je pripojený dokument podľa poznámky pod čiarou, uvedenou v RID, k ustanoveniu 5.4.1.1.7,
- pri preprave nebezpečných tovarov/nebezpečných odpadov v cestných vozidlách v systémoch kombinovanej prepravy je uvedený v prepravnom doklade záznam „ Preprava v súlade s odsekom 1.1.4.4.“

- pri tovaroch triedy 1 je potrebné okrem toho preveriť, či je udaná (zapísaná) výbušná hmotnosť v kg každého odosielaného kusu alebo predmetu rozdielnych UN, rovnako ako aj celková čistá hmotnosť výbušnej látky v kg za všetky látky alebo predmety na ktoré sa vzťahuje prepravný dokument.
- pri preprave vojenských zásielok, pre ktoré platia odlišné podmienky, je uvedený v prepravnom doklade záznam „Vojenská zásielka“,
- pri preprave výrobkov zábavnej pyrotechniky - telies ohňostrojov UN čísiel 0333, 0334, 0335, 0336 a 0337, je v prepravnom doklade uvedený záznam „Klasifikácia ohňostrojných telies potvrdená príslušným orgánom XX s odkazom na ohňostrojné teleso XX/YYZZZZ“,
- pri preprave látok nebezpečných pre životné prostredie klasifikovaných podľa kritérií 2.2.9.1.10 RID je v prepravnom doklade uvedený záznam „Látka nebezpečná pre životné prostredie“ alebo „Látka znečisťujúca more/Látka nebezpečná pre životné prostredie“:

C. Či pri nasledujúcich prázdnych nevyčistených prepravných jednotkách

- cisternových vozňoch,
- prenosných nádržiach,
- nádržkových kontajneroch,
- MEGC,
- vozňoch a kontajneroch pre tovar vo voľne loženom stave,
- nádobách na plyny s objemom väčším ako 1000 litrov,
- batériových vozňoch,
- vozňoch s prázdnu, nevyčistenou, snímateľnou nádržou,
- nádržkových vozidlách, vozidlách so snímateľnými nádržami, batériových vozidlách a vozidlách pre voľne ložený tovar sú uvedené v prepravnom doklade údaje podľa ustanovenia 5.4.1.1.6. RID v spojení s ustanovením 5.4.1.1.1. RID.

D. Či je pri prepravách ložených cisternových vozňov, prenosných nádrží alebo nádržkových kontajnerov so schladenými skvapalnenými plynmi triedy 2 (ICN 22, 223 a 225) uvedené predpísané vyhlásenie o dátume ukončenia skutočnej doby výdrže (pozri RID, ustanovenie 5.4.1.2.2 d – „Ukončenie doby výdrže:..... (DD/MM/RRRR)“)

E. Či vozne a náklady sú bez (viditeľných) zreteľných chýb :

- pri nádržiach je obzvlášť potrebné dbať na netesnosti, trhliny ako aj chýbajúce časti alebo akékoľvek chyby vo funkčnosti výstroja; sklopné tabule musia byť zaistené proti akémukoľvek neúmyselnému preklopeniu alebo strate,
- pri cisternových vozňoch, batériových vozňoch, vozňoch so snímateľnými nádržami, prenosných nádržiach, nádržkových kontajneroch a MEGC **nesmie byť prekročený dátum určený pre ďalšiu prehliadku.**

F. Či sú umiestnené predpísané veľké bezpečnostné značky a príp. značky pre posun na:

- veľkých kontajneroch, výmenných nadstavbách, nádržkových výmenných nadstavbách, MEGC, nádržkových kontajneroch alebo prenosných nádržiach,
- vozňoch pre prepravu voľne ložených látok (tovarov), cisternových vozňoch, batériových vozňoch, vozňoch so snímateľnými nádržami a vozňoch, v ktorých sa prepravujú len odosielané kusy,
- cestných nádržkových vozidlách, cestných vozidlách so snímateľnými nádržami a batériových cestných vozidlách.
a označenie umiestnené na týchto jednotkách zodpovedá údajom uvedeným v prepravnom doklade.

Či označenie predpísané v RID, oddiel 5.3.3 (značka teplomeru v rovnostrannom trojuholníku) je umiestnená na:

- cisternových vozňoch, nádržkových kontajneroch, prenosných nádržiach,
- špeciálnych vozňoch alebo špeciálnych veľkých kontajneroch,
- špeciálne vybavených vozňoch alebo veľkých kontajneroch obsahujúcich látku, ktorá je prepravovaná alebo odovzdaná na prepravu v kvapalnom stave pri teplote 100 °C a viac alebo v tuhom skupenstve pri teplote 240 °C a viac.

Či sú pri prepravách nebezpečných látok, na ktoré sa vzťahujú kritéria 2.2.9.1.10 RID pre látky nebezpečné pre životné prostredie, umiestnené označenia podľa oddielu 5.3.6 RID (značka „ryba a strom“) na:

– vozňoch, veľkých kontajneroch, nádržkových kontajneroch, prenosných nádržiach alebo MEGC

Pri preprave skvapalnených, hlboko schladených skvapalnených alebo rozpustených plynov triedy 2 musia byť cisternové vozne označené oranžovým pruhom (pozri RID, oddiel 5.3.5).

G. Či sú oranžové tabuľky podľa 5.3.2 RID umiestnené na:

- ložených a nevyčistených, neodplynených alebo nedekontaminovaných prázdnych cisternových vozňoch, batériových vozňoch, vozňoch so snímateľnými nádržami,
- ložených a nevyčistených, neodplynených alebo nedekontaminovaných prázdnych nádržkových kontajneroch, nádržkových výmenných nadstavbách, prenosných nádržiach alebo MEGC,
- ložených a nevyčistených a nedekontaminovaných prázdnych vozňoch pre voľne ložený tovar, veľkých a malých kontajneroch pre voľne ložený tovar,
- ložených a nevyčistených, neodplynených alebo nedekontaminovaných prázdnych nádržkových vozidlách, vozidlách so snímateľnými nádržami a batériových vozidlách,
- vozňoch a kontajneroch, v ktorých sa prepravujú balené rádioaktívne látky s jedným UN číslom s výlučným použitím a bez ďalších nebezpečných látok

a identifikačné číslo nebezpečnosti a UN číslo na oranžovej tabuľke zodpovedá údajom uvedeným v prepravnom doklade.

H. Či pri preprave plynov triedy 2 v cisternových vozňoch súhlasí oficiálne prepravné pomenovanie prepravovaného plynu (informácie v prepravnom doklade) s jedným z prepravných pomenovaní uvedených na samotnom cisternovom vozni alebo na tabuliach (vozňová tabuľa/sklonná tabuľka) a sú uvedené príslušné nakladacie hmotnosti.

I. Či vozne nie sú preťažené s ohľadom na hmotnosť uvedenú v prepravnom doklade.

J. Či cisternové vozne, v ktorých sa prepravujú plyny triedy 2, nie sú preplnené; pritom sa vychádza z hmotnosti zapísanej do prepravného dokladu podľa ustanovenia 5.4.1.2.2 c) RID.

Pre splnenie bodov E – H je nevyhnutné, aby kontrolujúci vykonal kontrolu po oboch stranách vozňa.

RID

1.4.2.3 Príjemca

1.4.2.3.1 Príjemca je povinný prebrať tovar bez zbytočných priesťahov a bez naliehavých dôvodov neoddaľovať jeho prevzatie a po vyložení tovaru si musí overiť, či sú splnené príslušné požiadavky RID vzťahujúce sa na príjemcu.

1.4.2.3.2 Vozeň alebo kontajner sa môže vrátiť alebo znovu použiť potom, čo boli splnené požiadavky RID týkajúce sa vykládky.

1.4.2.3.3 Ak príjemca využije služby iných účastníkov prepravy (vykladač, čistič, zariadenie na dekontamináciu atď.) musí prijať vhodné opatrenia na zabezpečenie splnenia požiadaviek pododseku 1.4.2.3.1 a 1.4.2.3.2 RID.